

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Wetenschappelijke Klimaatraad
Juliana van Stolberglaan 4-10
2595 CL DEN HAAG

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
DGKE / 26498923

Datum 17 maart 2023
Betreft Adviesaanvraag Wetenschappelijke Klimaatraad

Geachte voorzitter,

Over 27 jaar moet Nederland onderdeel zijn van een klimaatneutraal Europa. De netto-uitstoot van broeikasgassen is dan in Europa tot nul teruggebracht. Het kabinet verankert het doel van een klimaatneutraal Europa in 2050 in de nationale Klimaatwet. In Nederland zijn er in 2050 nauwelijks nog broeikasgasemissies, en de emissies die er nog zijn, worden in eigen land of binnen Europa gecompenseerd door vastlegging van broeikasgassen in bijvoorbeeld bossen of onder de grond. Nederland staat hiermee, met de rest van de wereld, voor ingrijpende aanpassingen van productie en consumptie. Deze maatschappelijke en economische verandering voor elkaar krijgen: dát is de grote uitdaging van onze generatie.

De transitie naar klimaatneutraliteit gaat veel vragen van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en de lokale en landelijke overheid. Wij zullen langetermijnkeuzes moeten maken over hoe Nederland er richting 2050 én erna uit gaat zien. Wij moeten ons daarbij baseren op wetenschappelijke inzichten. Daarom heeft het kabinet in het Coalitieakkoord afgesproken een Wetenschappelijke Klimaatraad (hierna: de raad) op te richten, een nieuwe gezaghebbende raad die de regering en parlement op basis van onafhankelijke wetenschappelijke kennis adviseert over (langetermijn)klimaatbeleid.

Een belangrijke taak van de raad is om te adviseren ter voorbereiding van het tweede Klimaatplan.¹ Dit Klimaatplan bevat, zoals bepaald in de Klimaatwet, het klimaatbeleid voor 2025-2035. Met deze brief vraag ik u om uw eerste advies ten behoeve van het Klimaatplan uiterlijk 1 februari 2024 te laten verschijnen, zodat het kabinet dit kan meenemen in het tweede Klimaatplan dat in 2024 zal worden vastgesteld. De Klimaatwet stelt dat het Klimaatplan in moet gaan op de meest actuele wetenschappelijke inzichten (artikel 3, lid 2d). Uw advies zou het kabinet daarbij helpen.

In het vervolg van deze brief ga ik in op de adviesbehoefte van het kabinet ten aanzien van het Klimaatplan, zodat u deze naar eigen inzicht kunt betrekken bij

¹ Instellingsbesluit Wetenschappelijke Klimaatraad, bijlage bij kamerstuk 32813 nr.1112

uw werkzaamheden. Voor ik dat doe, wil ik u en de toekomstige leden van de raad namens het kabinet van harte feliciteren met uw aanstelling en succes wensen met de belangrijke taak waarvoor de raad staat. Ik zie ernaar uit om het eerste advies van de raad te ontvangen.

Vooruitzien voorbij 2030

Wij spreken in het klimaatbeleid nog veel over 2030. Dat is niet voor niets: op de kortere termijn moet een grote versnelling van de transitie worden bewerkstelligd. Het Beleidsprogramma Klimaat,² dat een aanvulling is op het eerste Klimaatplan³ van het kabinet uit 2019, zet het beleid van het kabinet uiteen. Het doel dat in de Klimaatwet wordt verankerd is ten minste 55% reductie van broeikasgassen in 2030 t.o.v. 1990. Het beleid daartoe richt zich op 60% reductie. Omdat het huidige beleid nog niet voldoende is, werkt het kabinet hard aan een aanvullend pakket maatregelen dat in het voorjaar 2023 wordt afgerond en aan de Tweede Kamer wordt aangeboden.

Daarmee zijn wij er nog niet. 2030 is een tussenstap op weg naar klimaatneutraliteit in 2050; en 2050 is op zijn beurt een tussenstap naar per saldo negatieve emissies ná 2050. De langetermijnoriëntatie van ons klimaatbeleid is de opgave die het kabinet wil oppakken in het tweede Klimaatplan.

In de bijgevoegde kamerbrief gaat het kabinet in op klimaatneutraliteit. Hierin zet het kabinet uiteen hoe zij klimaatneutraliteit definieert en duidt (in lijn met Europese afspraken) en welke (inhoudelijke) beleidskeuzes nog te maken zijn op Europees en op nationaal niveau. Het kabinet zal in het tweede Klimaatplan concreet worden over de reductiedoelen in de periode 2030-2050 en de hoofdlijnen van het beleid dat in de periode 2025-2035 wordt ingezet op weg naar die doelen. Het Nationaal Programma Energiesysteem⁴ is hierbij voor de energiegerelateerde opgaven een belangrijk motorblok in de beleidsuitwerking.

Adviesvragen

De overheid moet richting geven, kaders stellen en randvoorwaarden scheppen om de economische en maatschappelijke beweging naar klimaatneutraliteit op gang te brengen. Om hierin succesvol te zijn, moet dat beleid gebaseerd zijn op de meest actuele wetenschappelijke inzichten. Onafhankelijke en interdisciplinaire wetenschappelijke advisering is daarvoor belangrijk. Het kabinet heeft nadrukkelijk behoefte aan een (beleids)agenderend advies tegen de achtergrond van de transitie die de Nederlandse samenleving en economie zullen moeten doormaken, en stelt u daarom de volgende, breed geformuleerde adviesvragen:

Voor welke richtinggevende keuzes staat Nederland in de transitie naar klimaatneutraliteit in Europa in 2050? Welke strategische dilemma's komen wij daarbij tegen, rekening houdend met integrale opgaven zoals klimaatadaptatie en biodiversiteitsherstel? Wat zijn van de verschillende beleidsrichtingen de voor- en nadelen (technisch, economisch, sociaal)? En wat zijn specifiek voor Nederland de kansen en risico's in de transitie?

² Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2022). *Ontwerp Beleidsprogramma Klimaat*.

³ Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (2019). *Klimaatplan 2021-2030*.

⁴ Kamerbrief Contouren Nationaal plan energiesysteem, kamerstuk 32813 nr. 1053.

Bij beantwoording van deze vragen kan de raad, voor zover nodig als onderdeel van zijn eerste advies, reflecteren op het bestaande klimaatbeleid. Dit is vastgelegd in het eerste Klimaatplan (aangevuld door het Beleidsprogramma Klimaat) en in de contouren van het voorgenomen klimaatbeleid voor de lange termijn (omschreven in de kamerbrief over klimaatneutraliteit). Is de probleemanalyse onder het beleid volledig en scherp, ziet de raad zwaktes en/of witte vlekken op de beleidsagenda?

Het kabinet wil de raad vragen om in zijn advies een integraal perspectief te hanteren: sectoroverstijgend en interdisciplinair, met oog voor wisselwerking tussen maatschappelijke vraagstukken. Het terugdringen van broeikasgasemissies zal bijvoorbeeld moeten gebeuren in goede samenhang met klimaatadaptatie en het herstel van biodiversiteit. De transitie is ook sterk internationaal: Nederland zich zal moeten verhouden tot een veranderende Europese en mondiale context. De multidisciplinaire samenstelling van de raad biedt de unieke kans om het klimaatvraagstuk vanuit verschillende wetenschappelijke hoeken te bekijken. Het kabinet hecht er voorts belang aan dat de raad aandacht besteedt aan de sociaal-economische gevolgen van klimaatbeleid voor burgers en bedrijven met oog op een sociaal rechtvaardige overgang (*just transition*) en hierbij ook kijkt naar kansen voor Nederland qua innovatie en toekomstig verdienvermogen.

Tot slot hoopt het kabinet dat de raad als wetenschappelijke adviesraad expliciet en transparant is over analyse, aannames en mogelijke waardenafwegingen, zodat de politiek deze kan betrekken in de uiteindelijke besluitvorming. Ik verzoek u om uw analyses en aanbevelingen zo scherp mogelijk te formuleren zodat deze voor beleidsmakers voldoende aangrijpingspunten bevatten voor de verdere uitwerking naar beleidsvoorstellen waarover de politiek kan besluiten. Het kabinet hoopt dat u in uw analyses oog zult hebben de samenhang tussen verschillende lopende (beleids)trajecten op het gebied van langetermijnklimaatbeleid, zoals het Nationaal Plan Energiesysteem en het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie.

Afsluiting

In de Kaderwet adviescolleges (artikel 26, lid 1) staat dat een adviescollege jaarlijks vóór 1 september een ontwerp werkprogramma voor het volgende kalenderjaar aan de verantwoordelijke minister stuurt. Vanwege de zwaarte van de adviestaak en de vele werkzaamheden dit jaar om uw organisatie op te bouwen, verwacht ik in 2023 enkel een beknopt werkprogramma voor 2024. De raad gaat als onafhankelijk adviescollege over zijn eigen werkprogramma.

Wel wil ik u ten slotte vragen uw advies uiterlijk 1 februari 2024 uit te brengen, zodat het direct kan bijdragen aan de beleidsvoorbereiding voor het tweede klimaatplan.

R.A.A. Jetten
Minister voor Klimaat en Energie